

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/126/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

228/2011. (VIII. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. március 11-én előterjesztett **panaszát** a 2011. augusztus 31-én tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a .

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos panaszbeadványát elektronikus úton küldött levélben terjesztette elő az alábbiak szerint.

Előadja, hogy 2011. március 4-én 10 óra 40 perc körüli időpontban M. városban a Sz. u. 23. sz. előtti területen, a zebra előtt kb. 5-6 méterrel a gépkocsijában ült, a biztonsági öv be volt kötve, a motor járt. Egy rendőr kopogott be a jármű ablakán, és igazoltatás céljából kérte a panaszos iratait. A kérésnek a panaszos eleget tett, a papírjait átadta, amelyekkel a rendőr a gépkocsi háta mögé ment, és a panaszos megítélése szerint a szokásos ellenőrzéshez képest sokáig nem tért vissza. A panaszos a gépkocsiból kiszállva vette csak észre, hogy a járőr a szolgálati autóban írja fel az adatait.

A feljegyzést követően a papírjait (jogosítvány, laccímekártya, forgalmi engedély) a panaszos visszakapta, egyúttal a rendőr közölte vele, hogy szabálysértés miatt 20.000 forint bírsággal

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

sújtja. A panaszos kérdésére, hogy mi a bírság alapja, a rendőr előadta, hogy a panaszos „megállni tilos” tábla hatálya alatt parkolt. A szabályszegést a panaszos nem ismerte el, mert az intézkedést megelőzően járt a gépkocsija motorja, be is volt kötve, és igazából csak azért állt meg, mert egy kisebb köhögési roham fogta el. Beadványában a panaszos hozzáteszi, hogy orvosi kezelés alatt áll, amellyel kapcsolatosan az orvosi dokumentumokat a Testület rendelkezésére bocsátja. Betegsége miatt nem tudott tehát biztonságosan közlekedni, erre a körülményre azonban a járőr nem volt kíváncsi, és sértő hangon közölte, hogy a panaszost fel fogja jelenteni. A feljelentés tényét a panaszos tudomásul vette, és távozni szeretett volna, ezt azonban a rendőr nem engedte. Kérte ugyanis a panaszost, hogy mutassa meg a gépjármű kötelező tartozékait, és jelezte, hogy ellenőrizni szeretné a gépkocsi műszaki állapotát. A kérésnek megfelelően a panaszos bemutatta a kötelező tartozékokat, amivel kapcsolatosan megjegyzi, hogy a rendőr kilátásba helyezett újabb bírságot is, mert véleménye szerint az izzókészlet hiányzott a csomagból. Ekkor vált a panaszos számára világossá, hogy addig fog „intézkedni” a rendőr, amíg nem talál indokot a bírságolásra, és ez a panaszost felháborította.

A fentieket követően a rendőrök a panaszos ruházatát átvizsgálták, őt „megmotozták”, majd bilincselést követően előállítottak a helyi rendőrörsre.

A panaszos úgy véli, hogy a fenti eljárás tanúsítása során az eljáró rendőr jelentősen túllépte a hatáskörét, és többszörösen visszaélt a rá ruházott hatalommal, fellépésével a panaszos méltóságát többszörösen is megsértette. A tapasztalt eljárási hibákat a panaszos a következők szerint foglalta össze.

Az intézkedés megkezdésekor a rendőr nem adott tájékoztatást az igazoltatás céljáról, és nem közölte azonosító számát, holott ez az előírás. Az intézkedés folyamán a panaszos többször érdeklődött a rendőr azonosító számáról, de utóbbi ügyesen kitért a válasz elől, a számot leolvasni pedig a panaszos nem tudta, mert a rendőr folyamatosan kitakarta azt.

A rendőr túrhetetlen, sértő, flegma hangnemet használt a panaszossal szemben, és többször meg is fenyegette, aminek az utcán időközben összegyűlt csoport is tanúja volt.

Többszöri kérdésre sem adott magyarázatot az eljáró rendőr arról, hogy milyen céllal vizsgálja át a panaszos ruházatát, mi célból végez „motozást”.

A bilincselést követően a rendőr azzal magyarázta az intézkedés indokoltságát, hogy a panaszos nem működött együtt, nem igazolta magát. Ezt a panaszos különösen kifogásolja, mivel az intézkedés során két alkalommal is jártak a rendőr a kezében az iratai: először akkor, amikor a helyszíni bírság tömbbe rögzítette az általa szabálysértésnek vélt esetet, második alkalommal pedig akkor, amikor a ruházat-átvizsgálás során ismét ellenőrizte.

Az előállítás során a rendőrörsön a panaszos nem kapott választ arra, hogy az igazoláson feltüntetett jogszabályhely mit tartalmaz, ezen túl jogi segítséget sem kérhetett senkitől, telefonálni sem engedték, és a valóságnak nem megfelelő tartalmú nyilatkozatot akartak aláírtni vele ezen kérdésekről, amelyeket végül saját kezűleg javított ki.

Több alkalommal is jelezte, hogy orvosi kezelés alatt áll, légúti problémái vannak, ennek azonban a rendőrök nem tulajdonítottak semmilyen jelentőséget.

A fentiek alapján kéri a Testület vizsgálatát.

2) A panaszos a panaszbeadványban foglaltakat a Testület felhívására utóbb az alábbi tartalommal egészítette ki.

Nincs róla tudomása, hogy indult-e ellene szabálysértési eljárás, arról semmiféle értesítést nem kapott.

A ruházat-átvizsgálást követően a rendőrök azt kérték tőle, hogy mutassa be a gépjármű világító berendezéseinek a működését, de a rendőr abban félbeszakította – a panaszos szerint azért, mert látta, hogy minden rendben van. Ezután a rendőr igen arrogánsan felszólította, hogy ürítse ki a zsebeit, és lépjen hátrébb egy lépést. A panaszos ekkor többször rákérdezett, hogy miért történik mindez, és tájékoztatást kért az intézkedés céljáról – mivel a panaszos úgy gondolta, hogy ilyen intézkedést csak akkor alkalmazhat egy rendőr vele szemben, ha arra alapos oka van –, választ azonban nem kapott. A rendőr ezután még két alkalommal felszólította, hogy ürítse ki a zsebeit.

Amikor a rendőr közölte, hogy helyszíni bírságot kíván kiszabni, a panaszos jelezte, hogy azt nem fogadja el, ezért a rendőr tájékoztatta őt feljelentési szándékáról, amit a panaszos tudomásul vett, és nem tett azzal kapcsolatos arrogáns vagy sértő megjegyzést sem. Távozni kívánt, ebben azonban az intézkedő rendőr megakadályozta. A panaszos többször kérdezte, hogy milyen céllal tartóztatja fel, erre azonban nem kapott választ. Később világossá vált számára, hogy a rendőr mindenképp bosszút akar rajta állni.

Emlékezete szerint az intézkedés kb. 10 óra 35 perctől bő egy órán át tartott, amiben az is közrejátszott, hogy a rendőrök a bilincs kulcsát nem találták. Ezalatt a panaszos a rendőrök folyosóján várakozott, ami számára rendkívül megalázó volt, hiszen bilincsben állva bárki láthatta. Amikor a rendőrök végre találtak a bilincshez egy pótkulcsot, a kényszerítő eszközt a panaszos karjának felfeszítése után tudták csak kinyitni, mert azzal a kulccsal csak a túlsó oldaláról lehetett hozzáférni a kulcslyukhoz. A panaszos megjegyzi, hogy sajnos azóta is zsibbad mindkét kézfeje.

Mindezen eseményeket követően, kb. 13 órakor távozhatott az őrsről, ahol egyébként a fogvatartás ideje alatt semmilyen további intézkedést vagy eljárási cselekményt nem foganatosítottak vele szemben, csak a folyosón várakoztatták. A bilincs eltávolítása után ugyanakkor jegyzőkönyvet vettek fel a történetekről, amelyből a panaszos nem kapott másolatot. A panaszos meg kívánja jegyezni, hogy két alkalommal volt szükség a jegyzőkönyv kinyomtatására, mert először nem az általa elmondottakat írták le.

A fogvatartásról a panaszos kapott igazolást, ám annak tartalmát a rendőrök nem módosították a panaszos kérésének megfelelően, ugyanis több alkalommal kívánt telefonálni, illetve kérte jogi képviselője tájékoztatását, ám arra nem kapott lehetőséget. Több alkalommal is jelezte továbbá, hogy elszorította a bilincs kezeit, és kérte, hogy lazítsanak rajta, de arra a rendőrök annyit mondtak, hogy „szokja” a panaszos. Nem engedték továbbá, hogy a panaszos lefényképezze a kezeit, amikor levették róla a bilincset.

3) A panaszbeadványhoz csatolt orvosi iratok tanúsága szerint a panaszos 2011. január 19-én orvosi vizsgálaton vett részt, ahol osztályos felvételére került sor bronchitis acuta miatt. A

dokumentum megállapítása szerint a panaszos fulladása fokozódott a korábbiakhoz képest. Bal oldali orrfelén a levegővétel nem lehetséges, ezért a beteg főleg szájlégzést használ. Fül-orr-gégészeten orrvérzés miatt kezelték. Bal orrfele eldugult. A beteget az osztályon megfigyelték.

Ezt követően 2011. március 10-én jelent meg a panaszos kontroll vizsgálaton. A vizsgáló orvos megállapítása szerint a panaszosnak orrműtete volt, orrváladéka nincs, rekedt, terhelésre fullad. Az orvos a gyógyszerek továbbszedését javasolta, és két hét elteltével kontroll vizsgálatot tartott indokoltnak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Miskolci Rendőrkapitányság vezetője 2011. április 4-én határozatot hozott rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásáról, amelyben a panaszos kifogásait a 2011. március 4-én 10 óra 40 perckor foganatosított rendőri intézkedés miatt elutasította.

A határozat indokolásából megállapítható, hogy a panaszos panaszát 2011. március 4-én, előállítását követő meghallgatása során terjesztette elő.

2) A 2011. április 12-én kézhez kapott határozat ellen a panaszos 2011. április 26-án – határidőben – fellebbezéssel élt, így az nem emelkedett jogerőre.

3) A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a Miskolci Rendőrkapitányság vezetője által hozott határozat ellen előterjesztett fellebbezést megvizsgálta, és az elsőfokú határozatot helybenhagyta, így az ügyben 2011. június 2-án jogerős határozat született.

III.

1) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja [sic] el”.

A rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelmek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására tehát az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos rendőr-főkapitánynak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó az Rtv. 93. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri.

Ez a lehetőség azonban kivételes. A Testület csak bizonyos feltételek fennállása esetén él vele. Ilyenek – nem kimerítő jelleggel –, amikor a rendelkezésre álló adatok alapján eleve nagy mértékben valószínűsíthető a súlyos alapjogsértés, a panaszos döntése meghozatalakor neki fel nem róható okból (pl. a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt) nem volt tisztában a két eljárás közötti választásának jelentőségével, vagy a folyamatban lévő eljárás olyan hiányosságokban, hibákban szenved, amelyek alapján valószínűsíthető, hogy a panaszos tisztességes és kellően alapos eljáráshoz fűződő joga nem érvényesül megfelelően az intézkedést fogantató szerv által lefolytatott eljárásban.

A Testület a hivatkozott jogszabályhely értelmében azonban kizárólag rendőri szervet kötelezhet folyamatban lévő panaszeljárással áttételre, így abban az esetben, ha a rendőrség az eljárást jogerősen lezárta, valamint bírósági szakban ez a lehetőség már nem áll fent.

A konkrét esetben a rendelkezésre bocsátott iratok alapján megállapítható volt, hogy a panaszos panaszát a rendőri intézkedést követően közvetlenül előterjesztette a rendőrségen, így ott a panasz eljárás már az intézkedés napján megindult. A Testületnél előterjesztett beadványban a panaszos nem jelezte, hogy panaszát a rendőrségen is előterjesztette, ezért a Testület a panaszbeadvány alapján csupán adatkéréssel élt az érintett rendőri szerv felé, az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérést ugyanakkor nem fogalmazott meg.

A fenti körülmények eredményeként állt elő az a helyzet, hogy a rendőrség azzal egy időben hozta meg az elsőfokú eljárást lezáró határozatot az ügyben, hogy a Testület megkeresése az érintett rendőri szervhez megérkezett, és ugyancsak ezen okok miatt kerülhetett sor arra, hogy a panaszos fellebbezése nyomán a rendőrség a panasz eljárást másodfokon is lefolytatta, és az ügyben jogerős másodfokú határozatot hozott.

Ahogy arra a fenti magyarázat is utal, a rendőrségen indult panasz eljárás jogerős befejezését követően a Testületnek már nincs lehetősége arra, hogy Rtv. 93. §-ának (3) bekezdésében biztosított lehetőséggel éljen, így a panaszos panaszát hatáskör hiányában kénytelen volt elutasítani.

A Testület a fentiek alapján – mivel tehát a panaszban foglalt sérelmek elbírálására nincs hatásköre – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt elutasította.

Budapest, 2011. augusztus 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANSZTESZTÜLET